

„Nařízení o ochraně osobních údajů“

Prezentace
Konference Moderní veřejná správa
Brno, 1. 6. 2017

JUDr. Soňa Matochová, Ph.D.
Úřad pro ochranu osobních údajů

Osnova prezentace

- Proč se v současné době tolik mluví o ochraně osobních údajů?
- Jaký je význam ochrany soukromí a ochrany osobních údajů?
- Jaká naše práva mohou být dotčena v souvislosti s ochranou soukromí?
- Kdy se Evropa začala zajímat o ochranu osobních údajů?
- Jaká je platná právní úprava?
- Jaká právní úprava se připravuje? Jaké nové instituty se objeví?
- Jaké aktivity vyvíjí Úřad pro ochranu osobních údajů v souvislosti s novým obecným nařízením o ochraně osobních údajů?
- Dotazy a diskuse

Význam ochrany osobních údajů

- „Účinná ochrana údajů je zcela zásadní pro naši demokracii a je nosným pilířem pro další základní práva a svobody,“ (Viviane Redingová, místopředsedkyně Komise a komisařka odpovědná za spravedlnost, základní práva a občanství.)
- „Potřebujeme nalézt rovnováhu mezi obavami o narušení soukromí a volným pohybem informací, který napomáhá tvorbě ekonomických příležitostí.“

Jaká práva jsou předmětem ochrany?

- Čl. 8 Listiny základních práv EU
- **Ochrana osobních údajů**
- 1. Každý má právo na ochranu osobních údajů, které se ho týkají.
- 2. Tyto údaje musí být zpracovány korektně, k přesně stanoveným účelům a na základě souhlasu dotčené osoby nebo na základě jiného oprávněného důvodu stanoveného zákonem. Každý má právo na přístup k údajům, které o něm byly shromážděny, a má právo na jejich opravu.
- 3. Na dodržování těchto pravidel dohlíží nezávislý orgán.

Listina základních práv a svobod ČR

- Právo na nedotknutelnost osoby a jejího soukromí (čl. 7 odst. 1)
- Právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života (čl. 10 odst. 2)
- Právo na ochranu před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním údajů o své osobě (čl. 10 odst. 3)

Vývoj právní úpravy v Evropě

Úmluva o ochraně jednotlivců s ohledem na automatizované zpracování dat (Úmluva č. 108)

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů

Směrnice 95/46/ES

- **Cílem** směrnice je ochrana práv a svobod osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů, a stanoví proto hlavní kritéria pro zákonnost zpracování těchto údajů a zásady pro kvalitu údajů.
- Zpracování údajů je **oprávněné** pouze pokud:
 - subjekt údajů nezpochybnitelně udělil souhlas; nebo
 - je nezbytné pro splnění smlouvy, kde je subjekt údajů jednou ze stran; nebo
 - je nezbytné pro splnění právní povinnosti, které podléhá správce; nebo
 - je nezbytné pro zachování životně důležitých zájmů subjektu údajů; nebo
 - je nezbytné pro vykonání úkolu ve veřejném zájmu nebo při výkonu veřejné moci, kterým je pověřen správce nebo třetí osoba, které jsou údaje sdělovány; nebo
 - je nezbytné pro uskutečnění oprávněných zájmů správce nebo třetí osoby či osob, kterým jsou údaje sdělovány, za podmínky, že nepřevyšují zájem nebo základní práva a svobody subjektu údajů, které vyžadují ochranu.

Směrnice 95/46/ES

Zásady, které musí být dodržovány při všech činnostech zákonného zpracování osobních údajů, jsou:

- osobní údaje musí být zejména zpracovány korektně a zákonným způsobem a shromažďovány pro stanovené účely, výslovně vyjádřené a legitimní. Mimo to musejí být přiměřené, podstatné a nepřesahující míru s ohledem na účely, pro které jsou shromažďovány, musejí být přesné, a je-li to nezbytné, i aktualizované, musejí být uchovávány po dobu ne delší než je nezbytné pro uskutečnění cílů, pro které jsou shromažďovány;

zvláštní kategorie zpracování: musí být zakázáno zpracování osobních údajů, které odhalují rasový či etnický původ, názory na veřejné otázky, náboženské nebo filozofické přesvědčení, odborovou příslušnost, jakož i zpracování údajů týkajících se zdraví a sexuálního života. Toto ustanovení platí s výhradou případů, kdy je zpracování nezbytné např. k obraně životně důležitých zájmů subjektu údajů nebo pro účely zdravotní prevence či lékařských diagnóz.

Směrnice 95/46/ES

Osoba, jejíž údaje jsou zpracovávány, tzv. subjekt údajů, má tato práva:

- **právo získat informace:** správce musí poskytnout osobě, od které získává údaje, které se jí týkají, některé informace (totožnost správce, účely zpracování, příjemci údajů atd.);
- **právo na přístup k údajům:** každý subjekt údajů musí mít právo získat od správce;
- **právo vznést námitku proti zpracování údajů:** subjekt údajů musí mít právo vznést z legitimních důvodů námitku proti zpracování osobních údajů, které se ho týkají. Musí mít také možnost na návrh a bezplatně vznést námitku proti zpracování osobních údajů připravovanému pro účely přímého marketingu. Konečně musí být informován dříve, než jsou osobní údaje sděleny třetí osobě pro účely přímého marketingu, a musí mu být výslovně poskytnuto právo vznést námitky proti tomuto sdělení
- **právo obrátit se k soudu** v případě porušení práv zaručených vnitrostátními předpisy

Právní úprava ochrany osobních údajů v ČR

Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů

POZITIVNÍ PŮSOBNOST (§ 3 ZOOÚ)

Z. se vztahuje na osobní údaje, které zpracovávají státní orgány, orgány územní samosprávy, jiné orgány veřejné moci, jakož i fyzické a právnické osoby;

- z. se vztahuje na veškeré zpracování osobních údajů, ať k němu dochází automatizovaně nebo jinými prostředky;
- právní řád ČR se použije přednostně na základě mezinárodního práva veřejného, i když správce není usazen na území ČR;
- vztahuje se i na správce, který je usazen mimo území EU a provádí zpracování na území ČR, pokud se nejedná pouze o předání osobních údajů přes území EU.

Negativní působnost ZOOÚ

- Zákon se nevztahuje na zpracování osobních údajů, které provádí fyzická osoba výlučně pro vlastní potřebu;
- nevztahuje se na nahodilé shromažďování osobních údajů, pokud tyto údaje nejsou dále zpracovávány;
- ust. § 5/1, 11 a 12 se nepoužijí pro zpracování osobních údajů nezbytných pro plnění povinností správce stanovených zvláštními zákony pro zajištění
 - a) bezpečnosti ČR,
 - b) obrany ČR;
 - c) veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti;
 - d) předcházení, vyhledávání, odhalování trestné činnosti a stíhání trestných činů;
 - e) významného hospodářského zájmu ČR nebo EU;
 - f) významného finančního zájmu ČR nebo EU (zejména stabilita fin. trhu a měny, fungování peněžního oběhu a platebního styku, jakož i rozpočtová a daňová opatření,
 - g) výkon kontroly, dozoru, dohledu a regulace spojených s výkonem veřejné moci,
 - h) činností spojených se zpřístupňováním svazků bývalé StB.

Definice pojmu osobní údaj

Osobní údaj

§ 4 písm. a) ZOOÚ

- osobním údajem je jakákoliv informace týkající se určeného nebo určitelného subjektu údajů. Subjekt údajů se považuje za určený nebo určitelný, jestliže lze subjekt údajů přímo či nepřímo identifikovat zejména na základě čísla, kódu nebo jednoho či více prvků, specifických pro jeho fyzickou, fyziologickou, psychickou, ekonomickou, kulturní nebo sociální identitu.

Definice pojmu citlivý údaj

CITLIVÝ ÚDAJ

§ 4 písm.b) ZOOÚ

b) citlivým údajem osobní údaj vypovídající o národnostním, rasovém nebo etnickém původu, politických postojích, členství v odborových organizacích, náboženství a filozofickém přesvědčení, odsouzení za trestný čin, zdravotním stavu a sexuálním životě subjektu údajů a genetický údaj subjektu údajů; citlivým údajem je také biometrický údaj, který umožňuje přímou identifikaci nebo autentizaci subjektu údajů,

Obecné nařízení o ochraně osobních údajů

- Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů)
- Platnost od 24. května 2016
- Účinnost od 25. května 2018

Základní charakteristika nařízení

- Nařízení namísto směrnice, což znamená přímou účinnost
- Kontinuita (zásady a klíčové instrumenty)
- Přesnější a podrobnější úprava práv subjektu údajů
- Propracovanější a náročnější pravidla pro správce a zpracovatele
- Sjedený nezávislý dozor
- Prováděcí unijní i vnitrostátní předpisy, omezení rozsahu povinností/práv předpisy

Nové prvky ochrany osobních údajů

- Zásady zpracování osobních údajů (rozšířené)
- Záměrná a standardní ochrana
- Přístup založený na riziku
- Panevropský (EU) dosah
- Nezávislý dozor
- Vymahatelnost

Zásady zpracování os. údajů

- zákonnost, korektnost a transparentnost
- účelové omezení
- minimalizace údajů
- přesnost (osobních údajů)
- omezení uložení
- integrita a důvěrnost
- odpovědnost

Nové nástroje ochrany

- Ohlašování případů porušení zabezpečení osobních údajů dozorovému úřadu a oznamování téhož dotčeným subjektům údajů
- Mechanismus jediného kontaktního místa
- Mechanismus jednotnosti při rozhodování evropských dozorových úřadů
- Pseudonymizace
- Privacy by design
- Privacy by default

Sjednocení dozoru

- Obecné nařízení výslovně upravuje nezávislost, podmínky pro členy, úkoly a pravomoci (vč. vyšetřovacích) dozorových úřadů a vzájemnou spolupráci dozorových úřadů,
- Evropský sbor pro ochranu osobních údajů jako subjekt Unie s právní subjektivitou k dosahování jednotnosti v prosazování a vymáhání pravidel (mechanismus jednotnosti)
- Jednotné sankce (podmínky ukládání správních pokut s horní hranicí 20 mil. EUR, nebo - pouze u podniků - 4% ročního obrátu za předchozí finanční rok)

Pověřenec pro ochranu osobních údajů

KDE MUSÍ BÝT JMENOVÁN?

- Pověřenec musí být organizací jmenován, pokud:
- zpracování provádí **orgán veřejné moci či veřejný subjekt** (bez ohledu na to, jaká data jsou zpracovávána)
- hlavní činnosti správce nebo zpracovatele spočívají v operacích zpracování, které vyžadují **rozsáhlé pravidelné a systematické monitorování subjektů údajů**
- hlavní činnosti správce nebo zpracovatele spočívají v rozsáhlém **zpracování zvláštních kategorií údajů a osobních údajů týkajících se rozsudků v trestních věcech a trestných činů.**
- Ostatní organizace mohou pověřence jmenovat dobrovolně na základě vlastního uvážení

Pověřenec pro ochranu osobních údajů JAKÉ KVALIFIKAČNÍ PŘEDPOKLADY MUSÍ SPLŇOVAT?

GDPR pro obsazení role Pověřence stanovuje, že
*“...musí být jmenován na základě svých
profesních kvalit, zejména na základě svých
odborných znalostí práva a praxe v oblasti
ochrany údajů a své schopnosti plnit úkoly
stanovené v článku 39.”*

Pověřenec na ochranu osobních údajů

Požadavky stanovené Pracovní skupinou WP29 :

- znalost národního a unijního práva v oblasti ochrany dat a hluboké znalosti Obecného nařízení (GDPR)
- praktické zkušenosti aplikace požadavků ochrany dat
- znalost prováděných zpracovatelských operací
- znalost informačních technologií a bezpečnosti dat
- znalost dané oblasti podnikání a organizace
- schopnost propagovat kulturu ochrany dat v organizaci

Pověřenec na ochranu osobních údajů

Požadavky stanovené Pracovní skupinou WP29 :

- znalost národního a unijního práva v oblasti ochrany dat a hluboké znalosti Obecného nařízení (GDPR)
- praktické zkušenosti aplikace požadavků ochrany dat
- znalost prováděných zpracovatelských operací
- znalost informačních technologií a bezpečnosti dat
- znalost dané oblasti podnikání a organizace
- schopnost propagovat kulturu ochrany dat v organizaci

Úřad pro ochranu osobních údajů

<https://www.uoou.cz/>

Tel. informace: +420 234 665 111

Děkuji za pozornost!